

Datum : 17 januari 2023

Aan de raadsleden van de gemeente Gennep

Zaaknummer : 616364

Onderwerp : Afvalonderzoek 2023 en ASL aanbesteding verwerking HRA en GFT-GFE

Beste leden van de raad,

Hierbij informeren wij u over de aanbesteding voor de afvalverwerking van fijn huishoudelijk restafval en groente-, fruit- en tuinafval/ -etensresten in relatie tot het voorgenomen onderzoek naar afvalinzameling en afvalverwerking dat in 2023 plaatsvindt.

Inleiding

Het college van burgemeester en wethouders en uw raad hebben op verschillende momenten gesproken over het uitvoeren van een onderzoek naar afvalinzameling en afvalverwerking in de gemeente Gennep. Het voornemen hiertoe is opgenomen in het coalitieakkoord, het collegeprogramma en onlangs in de begroting voor 2023.

In deze brief informeren wij u over de onderzoeksopzet en planning, de lopende voorbereidingen voor een nieuwe aanbesteding van de afvalverwerking van een deel van de afvalstromen die deze planning doorkruisen en tot slot over een vooronderzoek wat we ten behoeve van deze beide zaken hebben gedaan.

Onderzoeksopzet en planning

Het voorgenomen onderzoek heeft betrekking op zowel de afvalinzameling als de afvalverwerking en heeft betrekking op alle afvalstromen, te weten: fijn huishoudelijk restafval (HRA), groente-, fruit- en tuinafval/ -etensresten (GFT/ GFE), plastic-, metaal-, drinkverpakkingen (PMD), oud papier en karton (OPK), klein chemisch afval (KCA), glas, textiel en andere stromen die gekoppeld zijn aan de milieustraat.

Het onderzoek dient verschillende ambities van het college en de raad verder te brengen. Deze ambities hebben betrekking op de kosten voor onze inwoners, de duurzaamheid van de afvalinzameling en afvalverwerking en de gebruiksvriendelijkheid voor onze inwoners.

Het onderzoek brengt verschillende keuzemogelijkheden in beeld als het gaat over bijvoorbeeld de uitvoering op dit taakveld. Voor de genoemde ambities geldt namelijk dat het grotendeels communicerende vaten zijn; gebruiksvriendelijkere inzameling is minder duurzaam, een meer duurzame inzameling gaat gepaard met hogere kosten en lagere kosten gaan gepaard met minder gebruiksvriendelijkheid, om een aantal voorbeelden te noemen.

Keuzes in de uitvoering op dit taakveld gaan bijvoorbeeld over de huis-aan-huis inzamelfrequentie, de hoeveelheid afval brenglocaties, welke afvalstromen variabel en welke in het vaste tarief van de afvalstoffenheffing worden opgenomen, etc.

De komende 6 maanden werken we aan een grondige analyse van de ambities en de uitvoeringsmogelijkheden. Aansluitend leggen we de verschillende keuzemogelijkheden aan u als raad voor. De keuzes die worden gemaakt dienen vervolgens als input voor de toekomstige inrichting van de afvalinzameling en afvalverwerking en worden meegenomen in toekomstige aanbestedingen.

Aanbesteding afvalverwerking HRA en GFT/ GFE

Idealiter vinden nieuwe aanbestedingen om bovengenoemde reden plaats vanaf de tweede helft van 2023. Eén lopend contract op dit taakveld loopt echter al 31 december 2023 af. Het gaat om de afvalverwerking van HRA en GFT/ GFE. Er lopen om die reden al 2 jaar voorbereidingen voor de nieuwe aanbesteding van deze afvalverwerking. De gemeente Gennep participeert hiervoor in de Afvalsamenwerking Limburg (ASL). Dit traject staat nu op het punt om aanbesteed te worden en het college heeft dan ook de portefeuillehouder onlangs het mandaatbesluit gegeven om tijdens de algemene ledenvergadering van de ASL op 18 januari a.s. onze deelname aan deze aanbesteding te bevestigen. De contractperiode is 1 januari 2024 tot en met 31 december 2027.

In de aanbesteding zijn kostenreductie en duurzaamheid als belangrijke ambities opgenomen. In de aanbesteding is ruimte opgenomen voor het uitvoeren van pilots binnen de afvalverwerking op gemeentelijk niveau. Het aanbesteden van de afvalverwerking via de ASL biedt ons daarnaast de gelegenheid om de afvalinzameling zelf als gemeente vorm te blijven geven via een separate aanbesteding. De afvalinzameling is namelijk niet via de ASL georganiseerd. De aanbesteding via de ASL omvat enkel de afvalverwerking van de afvalstromen HRA en GFT/ GFE.

Vooronderzoek naar alternatief

Gezien de niet ideale timing van de nieuwe aanbesteding ten opzichte van het afvalonderzoek hebben we het verstandig geacht verkennend onderzoek te doen naar een alternatief voor de aanbesteding via de ASL. We zijn hiertoe in contact getreden met de gemeente Mook en Middelaar. Zij zijn aangesloten bij 6 andere gemeenten die de afvalinzameling en afvalverwerking hebben georganiseerd met respectievelijk de DAR en de ARN. Nijmegen is de centrumgemeente in deze samenwerking.

Deze samenwerking is anders vormgegeven. De deelnemende gemeenten zijn aandeelhouders van de beide organisaties. Aansluiting door nieuwe gemeenten gaat dan ook niet gepaard met een aanbestedingstraject/ -overeenkomst. Het aandeelhouderschap suggereert dat het makkelijker is om wijzigingen door te voeren in de organisatie van de afvalinzameling en afvalverwerking dan bij een vast contract dat aanbesteed is geweest.

De nuancering is dat een meerderheid van de aandeelhouders zich achter de voorgenomen wijziging moet scharen, de vraag is in hoeverre dit lukt.

Positief aan de samenwerking is dat alle afvalstromen door één en dezelfde partij kunnen worden ingezameld en door één en dezelfde worden verwerkt. Niet positief is dat de DAR momenteel geen routes in de buurt van Gennep heeft. Mogelijk zijn hier daarom extra kosten mee gemoeid. Een combinatie met Mook en Middelaar zou mogelijk zijn. Echter, ter illustratie de keerzijde, de afvalinzameling HRA in Mook en Middelaar is momenteel eens per 4 weken, in Gennep is dit eens per 2 weken.

Financieel hebben we ook een vergelijking gemaakt. De deelnemende gemeenten hebben ieder andere keuzes gemaakt over de hoogte van de afvalstoffenheffing en welke afvalstromen hieronder vallen en welke variabel verrekend worden. Over het algemeen komen we tot de conclusie dat de kosten vergelijkbaar zijn, waarbij de verwachte hogere kosten voor de route naar Gennep niet zijn inbegrepen.

Een meer exacte analyse van de financiële gevolgen, de duurzaamheid en de gebruiksvriendelijkheid vereist meer tijd en meer helderheid over de keuzes die Gennep hierin wilt maken. Daar komt bij dat aansluiten en dus aandeelhouder worden naar alle waarschijnlijkheid niet binnen een jaar is gerealiseerd en we hierdoor in de knel komen met het aflopende contract van de huidige afvalverwerking HRA en GFT/ GFE. Ook het opstellen van een eigen gemeentelijke aanbesteding en gunningsproces zal niet uitgevoerd kunnen worden met inachtneming van de resultaten van het onderzoek voor 31 december 2023.

Conclusie

In de eerste helft van 2023 voeren we het onderzoek naar de ambities en mogelijkheden in de afvalinzameling en afvalverwerking van de verschillende afvalstromen uit. Dit onderzoek wordt afgerond met de vaststelling van keuzes over de inrichting van het afval taakveld in de gemeente Gennep.

Desondanks sluiten we voor de komende 4 jaar aan bij de ASL aanbesteding voor de afvalverwerking van HRA en GFT/ GFE. De impact hiervan achten wij zeer beperkt, omdat de lopende aanbesteding via de ASL slechts een beperkt deel van het hele afval taakveld bestrijkt, de aanbesteding de ambities van de gemeente Gennep borgt, er ruimte in de aanbesteding is voor lokale pilots en het niet mogelijk is om tijdig (voor 31 december 2023) op een andere manier de afvalverwerking van HRA en GFT/ GFE te organiseren.

Dit laatste hebben we geconstateerd op basis van een verkennend onderzoek naar het aansluiten bij een samenwerking op dit taakveld tussen gemeenten ten noorden van de gemeente Gennep, en op basis van consult van de inkoopadviseur.

Het advies is om als het onderzoek klaar is en de keuzes zijn gemaakt deze mogelijkheid opnieuw te toetsen aan de conclusies van het onderzoek ten behoeve van de toekomstige inrichting van de afvalinzameling en afvalverwerking in de gemeente Gennepe.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders van Gennepe,
De waarnemend secretaris,

Ad de Kroon

De burgemeester,

Hans Teunissen